Arbeiderpartiet

ARBEIDERPARTIETS OPPVEKSTUTVALG

Barna våre

Mandat

Oppvekstutvalget skal utarbeide en helhetlig og god oppvekstpolitikk, fra barn blir født til de blir voksne. Vår ambisjon er at alle barn skal ha en barndom som gir et godt utgangspunkt i livet.

Utvalget skal belyse hvilke faktorer som er viktigst for å hindre at barn faller utenfor eller utvikler dårlige levekår, og hvilke tiltak som best kan forebygge dette. Utvalgsarbeidet skal ta utgangspunkt i våre verdier; rettferdig fordeling av makt og ressurser, frihet for alle og sterke fellesskap som gir trygghet, og hvordan disse kommer til uttrykk i politikken for barn og unge.

Utvalgsarbeidet skal legges opp med en utadrettet prosess hvor det er en målsetting å være nært på de utfordringene medlemmer, alliansepartnere og velgere opplever i sin hverdag, og sikre en bred involvering i arbeidet.

Utvalget skal ikke utvikle en ny skolepolitikk, barnehagepolitikk eller barnevernsreform, men gå inn i disse feltene der det er viktig for å sikre helheten i oppvekstpolitikken.

Utvalget skal levere sin innstilling til sentralstyret innen 10. januar 2019 for behandling i landsmøtet i april 2019.

Utvalgets avgrensing av mandatet:
Oppvekstutvalget har konsentrert seg om tiltak som gir en trygg oppvekst. Arbeiderpartiets vedtatte politikk ligger i bunn, og vi har spesielt hatt en avgrensning mot skolepolitikken vår. Det er også gjort en særlig avgrensing opp mot barnevern, der Arbeiderpartiets familie- og kulturfraksjon har hatt et pågående arbeid parallelt.

Oppvekstutvalgets medlemmer

Cecilie Knibe Kroglund, Leder, Agder
Kay Erling Ludvigsen, Troms
Marianne Sivertsen Næss, Finnmark
Kjell Neergaard, Møre og Romsdal
May Britt Lagesen, Trøndelag
Jon Håkon Odd, Sogn og Fjordane
Siv-Len Strandskog, Rogaland
Hoda Imad, Akershus
Leon Bafondoko, Trøndelag
Usman Mushtaq, Oslo
Mimmi Kvisvik, LO
Marta Hofsøy, AUF

Martin Henriksen, stortingsrepresentant, utdannings- og forskningskomiteen
Elise Bjørnebekk-Waagen, stortingsrepresentant, helse- og omsorgskomiteen
Kari Henriksen, stortingsrepresentant, familie- og kulturkomiteen

Barna våre

For Arbeiderpartiet handler oppvekstpolitikk om at fellesskapet må gi alle barn mulighet til et godt liv, uavhengig av familiebakgrunn, sosial status, kjønn, funksjon, økonomi eller geografi.

Foreldre har ansvaret for barna sine, og familiene er det viktigste fellesskapet for barna. For Arbeiderpartiet er et godt samfunn preget av at vi har tillit til og solidaritet med hverandre, at vi deler goder, byrder og ansvar for at alle skal leve gode liv. Vi har derfor også et felles ansvar for at barna våre får en god oppvekst. I dag opplever for mange barn å stå utenfor fellesskapet. Det gjelder særlig barn i familier med vedvarende lavinntekt, barn med minoritetsbakgrunn og barn med funksjonsnedsettelser.

Det bor 1,1 millioner barn i Norge. De fleste er glade, friske og inkludert i små og store fellesskap. De trives i barnehage og skole, har venner, et godt forhold til foreldrene sine og en aktiv fritid. Men vi vet også at alle barn kan ha det vanskelig i korte eller lengre perioder av livet. Arbeiderpartiet mener at fellesskapet må stille opp for at alle barn skal ha en god oppvekst. Når samfunnet endres forandrer det barn og unges oppvekst. Endringer i arbeidslivet, familiestrukturer, større kulturelt mangfold og økende sosiale forskjeller påvirker oppvekstsvilkårene til barna våre. Det gjør også utviklingen i sosiale medier, internett og digital teknologi.

Vi får stadig mer forskning som viser hvor avgjørende de første leveårene er for resten av livet. Arbeiderpartiet mener vi derfor må investere mer i de yngste barna. Barn som av ulike grunner har det vanskelig, trenger fellesskapet aller mest. De trenger trygge voksne som tør å bry seg. De trenger kompetente fagfolk med tid, tillit og rammer til å ta ansvar for at de får all den hjelpen de skal ha. Og ikke minst, fagfolk som oppdager overgrep og omsorgssvikt. Vi trenger et fellesskap som stiller opp for barna og familiene som har de største utfordringene, som funksjonsnedsettelser og alvorlig sykdom.

En god oppvekstpolitikk må ta tak i de utfordringene familier opplever i hverdagen. I dag vokser de fleste barn opp med to foreldre i arbeid. Over 8 av 10 mødre er i arbeid. Flertallet av barn vokser fremdeles opp med mor, far og søsken, mens 3 av 10 barn vokser opp i andre typer familier. I hektiske hverdager er tiden sammen en knapp ressurs for mange. Levering i barnehager, SFO, arbeid og fritidsaktiviteter utfordrer familiens logistikk, og kan være en kilde til tidspress og stress. Samtidig opplever også mange ungdommer at stress og press går utover livet deres. Gjennom vår politikk vil vi bidra til å skape pusterom som gir mulighet for lek og avslapping sammen. Alle barn og unge fortjener å bli sett i hverdagen.

Arbeiderpartiet mener tiden er inne for å se på barns fritid med nye øyne. Vi ser at ungdommer dropper ut av organiserte aktiviteter, og at kostnadene i barneidretten og kulturtilbud for barn er for høye. På en arena som skal samle barna våre, ser vi nå tydeligere sosial og kulturell ulikhet. Mange familier opplever at tida i hverdagen ikke strekker til med full jobb, henting, kjøring og ulike former for dugnader. En god oppvekstpolitikk må ta småbarnsfamilienes utfordringer på alvor. Arbeiderpartiet vil derfor ha en fritidsreform, der flere fritidsaktiviteter utføres etter skoletid, og der

kommunen går inn med lønnsmidler for å lønne ledere, trenere og instruktører. Det må skje i samarbeid med frivilligheten.

I dag vokser hvert tiende barn i Norge opp i en familie med dårlig råd. Å vokse opp i fattigdom i Norge, trenger ikke bare å bety at primærbehovene ikke er dekket, men det kan bety at fellesarenaer som barnehage, SFO, fritidsaktiviteter og ferieaktiviteter er utilgjengelige. Arbeiderpartiet mener at universelle ordninger, med velferdstjenester alle barn nyter godt av, er den beste måten å sikre barna våre gode oppvekstvillkår.

Foreldres deltakelse i arbeidslivet er viktig for barn, for familiens økonomi, og også på grunn av den tilhørigheten, sosiale inkluderingen og selvstendigheten en jobb kan gi. Å vektlegge universelle velferdstjenester som barnehage og aktivitetsskole fremfor kontantytelser gjør det mer attraktivt for småbarnsforeldre å jobbe. Det styrker arbeidslinja. Økte kontantytelser kan gjøre det mindre lønnsomt for foreldre å jobbe. Lav yrkestilknytning øker risikoen for dårlig råd, eller såkalt vedvarende lavinntekt.

FAKTA – vedvarende lavinntekt

Over 101.000 barn lever i familier med vedvarende lavinntekt, ifølge siste tilgjengelige tall fra SSB (2014-2016).

Statistisk Sentralbyrå definerer det som *lavinntekt* når de samlede inntektene til en husholdning til sammen utgjør 60 prosent eller mindre enn medianinntekt i befolkningen. Medianinntekten er den inntekten som halve befolkningen tjener mer enn, og halvparten mindre. *Vedvarende lavinntekt* er når en husholdning over tre år i gjennomsnitt er under denne grensen. Husholdningens inntekt vektes etter antall voksne og barn. Velferdsgoder som gratis aktivitetsskole eller helsetilbud tas ikke med i beregningen.

Målet for vedvarende lavinntekt er et relativt mål på lavinntekt som synliggjør utviklingen i inntektsforskjeller. Et fast lavinntektsgrense er et mer absolutt mål, da tar man utgangspunkt i lavinntektsgrensen for ett valgt år og lønns- og prisjusterer denne. Det kan gi et bedre bilde av utviklingen i kjøpekraft for familier med lavinntekt. Ut fra en fast lavinntektsgrense ble det færre familier med lavinntekt i perioden 2006 – 2013, mens andelen har økt siden 2013.

Kilde: SSB og NAV

Arbeiderpartiet gikk i front for innføringen av folkeskolen, barnetrygden, helsestasjon for alle og rett til barnehageplass. I takt med at samfunnet endrer seg, må nye utfordringer møtes med nye politiske løsninger. En god oppvekst er fundamentet for et godt samfunn. Derfor vil Arbeiderpartiet gå i front for nye løsninger i oppvekstpolitikken.

Familien i fokus

Familien er det viktigste fellesskapet for barna, og det er for familiene vi kan gjøre mest ved å legge til rette for en god barndom. Arbeiderpartiet mener vi må gjøre mer for å bedre de første leveårene for barna. Derfor må vi ha en politikk som tar familiene på alvor, og tiltak som følger opp de familiene som trenger veiledning med store og små utfordringer. Foreldre må ha tid og overskudd til å kunne være foreldre, og ansatte i tjenestene våre må ha tid til å se dem.

Norge er et av verdens beste land å få barn i. Vi har en god svangerskapsomsorg og ordninger som gir familiene trygghet i hverdagen. Samtidig vil de fleste familier oppleve krevende livssituasjoner som kan påvirke familien. Vi vet også at mange familier strever med å få hverdagene til å gå i hop. Arbeiderpartiet mener en god, likestilt familiepolitikk har stor betydning for barnas trygghet og trivsel.

Mange foreldre opplever store og små utfordringer med foreldrerollen etter hvert som barna vokser, men vi har i dag få utviklede lavterskeltilbud for foreldrestøtte og foreldreveiledning. Slik dagens system er lagt opp, får mange barn god hjelp først hvis de har utviklet alvorlige problemer. Mindre utfordringer som barna og familien møter, blir ofte liggende og kan slite på familiene, og utvikle seg til noe mer alvorlig.

1. **En fødselsomsorg som gir trygghet**
   Arbeiderpartiet mener kvinner ikke skal pålegges å reise hjem tidlig fra føde-/barselavdeling. Familienes behov skal stå i fokus, og utreisevurderingen skal alltid gjøres sammen med kvinnen. Hjemmebesøk fra helsestasjoner kan bidra til å gjøre tjenesten mer tilpasset familienes behov, og fange opp kvinner og barn som trenger veiledning og hjelp. Kommunenes jordmortjenester ved helsestasjonene må rustes opp slik at alle nybakte mødre blir fulgt opp med hjemmebesøk.

2. **Bedre helsestasjoner**
   Arbeiderpartiet vil sette helsestasjonen i sentrum for oppfølging av foreldre og barn de første årene, og gjennom økt bemanning sørge for at helsesykepleiere får mer tid til den enkelte. Helsestasjonene må gis mer kompetanse om barns utvikling og samspillet mellom foreldre og barn. Alle barn tilhører en helsestasjon, og vi må derfor utnytte denne forebyggende arenaen bedre. Helsestasjonene må ha kompetanse til også å veilede foreldre i foreldrerollen.

3. **Familiens hus**
   Arbeiderpartiet vil styrke lavterskeltilbudene til familiene ved å samle tilbudene rettet mot barn og familier i «Familiens hus», eller andre modeller for samlokalisering. Familiens hus skal gjøre det enkelt for familier å oppsøke ulike typer hjelp og veiledning på samme sted. Gjennom helsestasjonen vil de fleste familier bli kjent med Familiens hus allerede før et barn er født. Samlokalisering gir fagfolk et godt utgangspunkt for å gi barn og foreldre med sammensatte utfordringer helhetlig og koordinert hjelp og oppfølging.

   Familievernkontoret skal få styrket kapasitet, og ordningen skal gjøres mer kjent og oppleves tilgjengelig for alle.

FAKTA – Familiens hus
Familiens hus er én samhandlingsmodell der tjenester samlokaliseres for å gi barn, unge og familiene deres et lett tilgjengelig og helhetlig tilbud. Formålet er å fremme trivsel, helse og god forebygging. Ulike tjenester kan være del a Familiens hus, ofte er det helsestasjon, svangerskapsomsorg, forebyggende barneverntjeneste, PP-tjenesten og åpen barnehage.

Familiens hus er ett godt etablert eksempel på hvordan barn og familier kan gis et helhetlig lavterskeltilbud, det finnes flere tilgjengelige modeller

4. **Attraktive foreldrekurs og bedre foreldreveiledning**
   Arbeiderpartiet vil at det skal tilbys gode og attraktive kurs til alle barnefamilier. Foreldrerollen kan være krevende for alle. Kurs og veiledning til foreldre bør blant annet være knyttet til overgangsfaser og andre viktige hendelser i barnas liv. Kursene skal være gratis, og det må være enkelt og attraktivt å delta.

5. **Avlastning og barneboliger etter familiens ønsker**
   Arbeiderpartiet vil gi familier med ekstra tyngende omsorgsoppgaver et bedre og mer variert tilbud om avlastning og støtte. I dag er tilbudet til barn med funksjonsnedsettelser for begrenset. Målet må være at ingen barn må flytte fra hjemmet på grunn av barnets funksjonsevne. Forebyggende tiltak i hjemmet må utvikles og foreldreveiledningen for familiene til barn med funksjonsnedsettelser må styrkes. Det må utvikles bedre godkjennings- og tilsynsordninger for avlastnings- og barneboliger.

6. **Pleiepenger så lenge barna trenger det**
   Arbeiderpartiet vil oppheve dagens begrensning på 1300 dager med pleiepenger for familier med barn med varig alvorlig sykdom eller funksjonsnedsettelse. Å bli foreldre til et langvarig sykt barn eller barn med funksjonsnedsettelse er en krevende omsorgsoppgave som fellesskapet må støtte bedre opp om. Arbeiderpartiet vil ha en helhetlig gjennomgang av støtteordningene for familier med større omsorgsbehov for å sikre at ordningene dekker barnas behov og er enkle for familiene å bruke.

7. **Barnetrygd**
   I flere kommuner regnes barnetrygden som inntekt for foreldre som mottar sosialhjelp, og i 2019 fører det til at disse familiene mister over 400 millioner i inntekt til sammen. Arbeiderpartiet mener barnetrygden skal holdes utenfor når man beregner nivået på sosialhjelpen.

<u>Dissens:</u>
Satse på universelle velferdstjenester
(Cecilie Knibe Kroglund, Kay Erling Ludvigsen, Marianne Sivertsen Næss, Kjell Neergaard, May Britt Lagesen, Jon Håkon Odd, Siv-Len Strandskog, Leon Bafondoko, Usman Mushtaq, Martin Henriksen, Elise Bjørnebekk-Waagen, Kari Henriksen)

A. Arbeiderpartiet vil prioritere universelle velferdstjenester fremfor økte kontantytelser. Bedre og flere velferdstjenester sørger for at alle barn nyter godt av disse tjenestene. Dagens universelle barnetrygd omfordeler fra dem uten

omsorg for barn til dem med omsorg for barn, men er lite treffsikkert dersom formålet skal være å utjevne økonomisk ulikhet. Det viktigste målet for å bekjempe fattigdom er å få flere ut i arbeid, og en økning av barnetrygden kan i kombinasjon med andre kontantytelser som for eksempel kontantstøtten svekke arbeidslinja. Arbeiderpartiet vil derfor prioritere skolemat, utstyrsbibliotek, gratis aktivitetsskole og andre universelle tiltak som bidrar til sterkere felleskap mellom barn fra ulike deler av samfunnet fremfor å øke barnetrygden.

Økt barnetrygd (Hoda Imad, Mimmi Kvisvik, Marta Hofsøy)

B. Arbeiderpartiet mener økt barnetrygd er et egnet virkemiddel for å bekjempe barnefattigdom. Det finnes en rekke utgifter knyttet til det å ha barn, som ikke dekkes av universelle velferdstjenester. Barn i familier med vedvarende lavinntekt vil nyte godt av økt barnetrygd fordi det gir foreldrene økt økonomisk handlingsrom til å dekke disse utgiftene. Arbeiderpartiet vil derfor øke barnetrygden.

Bedre kvalitet i barnehagen

En god barnehage gir barn mulighet gjennom lek og utforskning til å utvikle sosiale ferdigheter og lære språk sammen med trygge voksne. Det må være plass til å utfolde seg i barnehagen, godt utstyr til pedagogisk lek og aktiviteter, og sunn mat som gir små kropper energi hele dagen. Arbeiderpartiet har programfestet at alle barn skal få tilbud om en barnehageplass fra de er ett år.

Gode barnehager er viktig for alle barn, men spesielt viktig for barna som trenger ekstra trygghet, omsorg og oppfølging. Nok trygge ansatte med riktig kompetanse er den viktigste faktoren for et godt barnehagetilbud for alle barn. Det er avgjørende for å legge til rette for trygghet i barnehagen, god lek, læring og tidlig innsats. Og det skal stilles like krav til offentlige og private barnehager.

FAKTA – makspris i barnehage
Den rødgrønne regjeringen innførte makspris i barnehagen og beholdt samme pris over mange år. Siden 2013 har Høyre-regjeringen økt prisen for én barnehageplass med opp til 7800 kroner i året. Og barnehage har blitt dyrere for over 200.000 familier.

Regjeringen har innført behovsprøvde, søknadsbaserte moderasjonsordninger i barnehagen som gir noen familier med lavinntekt lavere pris; samtidig kan en slik behovsprøvd ordning utfordre arbeidslinja ved å gjøre det mindre lønnsomt for foreldre å jobbe hvis det betyr at de kommer til å tjene litt mer enn grensen for å søke om billigere barnehage. Rundt 29.000 familier kan benytte moderasjonsordningene

8. En barnehagepris småbarnsfamilier har råd til

Arbeiderpartiet vil gi alle småbarnsfamilier en god og forutsigbar makspris i barnehagen. Et godt barnehagetilbud må også være et barnehagetilbud folk har råd til. De store økningene i barnehageprisen øker presset på småbarnsfamiliers økonomi og tid sammen. Når barnehageprisen stadig økes gir det småbarnsfamilier en lite forutsigbar økonomi.

9. Barn skal få sunn mat i barnehagen

Arbeiderpartiet vil at alle barnehagebarn skal få minst et måltid servert i barnehagen hver dag. Vi vil innføre en øvre grense på 350 kroner i måneden for hvor mye barnehagene kan kreve i matpenger. Barnehager skal ha en plan for maten som sikrer at barna får sunn, variert og bærekraftig mat, og som også vektlegger viktig læring rundt maten og å spise sammen. Organisering av måltider må ikke gå på bekostning av voksentettheten rundt barna.

FAKTA – mat i barnehage
Riktig ernæring bidrar til trivsel og utvikling, men også gode vaner og fremtidig helse. Det er store forskjeller på mat i barnehagen, både i kvalitet og pris. Foreldre betaler for mat i barnehagen i tillegg til makspris, og matpengene er ikke inkludert i moderasjonsordningen. I snitt tar barnehager 300 kroner i kostpenger i måneden, men variasjonen er stor: noen barnehager gir barna sunn, god og spennende mat for 200 kroner, mens andre tar opp til 1000 kroner i måneden. Det finnes flere eksempler på barnehager som har ansatt kokk og har en kostpris på 350 kroner månedlig.

10. **Barn skal få gå i barnehage med barna fra nærmiljøet**
Arbeiderpartiet vil at alle barn skal få tilbud om en barnehageplass sammen med barn fra samme nærmiljø. Mindre tid på transport, betyr mindre stress og mer hverdagstid sammen. En barnehageplass med barn fra samme nærmiljø gjør også overgangen til skolen lettere.

11. **Barn skal møte en kjent og trygg barnegruppe hver dag**
Arbeiderpartiet vil at alle barn i barnehagen skal møte den samme kjente og avgrensede gruppen med barn og voksne hver dag. Med store barnehager, flere basebarnehager og færre små avdelinger har barn fremdeles behov for at barnehagene organiseres slik at de får høre til en trygg, tett og kjent gruppe som et fast holdepunkt i barnehagedagen. Størrelsen på gruppen må tilpasses barnas alder og behov. Små og faste grupper er særlig viktig for de yngste barna, minoritetsspråklige barn og barn med funksjonsnedsettelser.

12. **Nok trygge voksne for barnehagebarna**
Arbeiderpartiet vil øke grunnbemanningen tilpasset tiden barna er i barnehagen, der dette må tilpasses hverdagen i den enkelte barnehage. For å sikre barna nok voksne rundt seg må arbeidstid som går til planlegging og administrativt arbeid ikke regnes med. Minst halvparten av de ansatte i alle barnehager som jobber direkte med barna, må være barnehagelærere, og andelen fagarbeidere bør økes for å sikre alle barnehagebarn god kvalitet og tidlig innsats.Tverrfaglig kompetanse er viktig i barnehagen.

13. **Tilpassede barnehagebygg som gir lekelyst**
Arbeiderpartiet vil at kommunene skal ruste opp barnehager. Flere små barn, ny rammeplan, krav til bemanning, universell utforming og mat stiller også nye krav til barnehagebyggene. Vi vil gjeninnføre og utvide rentekompensasjonsordningen høyreregjeringen fjernet i 2016. En ny rentekompensasjonsordning bør også omfatte barnehagene, både bygg og uteområder.

14. **Barn skal beskyttes mot mobbing i barnehagen**
Arbeiderpartiet vil lovfeste barns rett til et trygt miljø i barnehagen. Forskning viser at mobbing også skjer blant små barn. Den sosiale kompetansen barn lærer i barnehagen kan også være viktig forebygging av mobbing, både i barnehagen og senere. Alle barnehager må forpliktes til å jobbe bevisst og systematisk med forebygging av mobbing.

PRESISERING
Arbeiderpartiet skole- og kunnskapspolitikk er fastlagt i partiprogrammet. Programfestet politikk om bedre læring i skolen, tidlig innsats, flere lærere, et løft for yrkesfag og mye mer ligger til grunn for forslagene dette utvalget legger fram. Oppvekstutvalget har sett på hvordan skolen som fellesarena, rammene i skolehverdagen og skolens brede samfunnsoppdrag kan bidra til bedre oppvekstsvilkår for barn og unge i dagens samfunn.

En skole for alle elever

Skolens oppdrag er å gi barn og unge et godt grunnlag for videre utdanning og et godt liv. De skal lære fagkunnskap og ferdigheter, men skolen skal også gi barn og unge den brede dannelsen de trenger både i arbeidslivet og livet ellers. Dannelse betyr her å lære å kjenne seg selv, andre og det samfunnet vi lever i, og at barn og unge skal ha den tryggheten det gir å kjenne sosiale spilleregler, brede kulturelle referanser og felles verdier. Arbeiderpartiet vil ha en skole som ser hele barnet og gir dem kunnskap, lar dem bli trygge på sin egenverdi og oppleve mestring.

En av skolens viktigste oppgaver er å utjevne sosiale forskjeller. Dette har vi ikke lyktes med. Fremdeles gjenspeiler elevers skoleresultater hvilken utdanning foreldre har. Skal norsk skole gi barna våre like muligheter i livet, må det tas store grep. Nok godt kvalifiserte lærere, tidlig innsats og tydelige rammer i skoledagen er blant de viktigste forutsetningene for god læring. Men barn og unge må også ha det bra for å lære godt. Alle utfordringer barn og unge opplever i livet, kan gå utover læring, konsentrasjon og trivsel. Skal alle barn og unge lære godt, må de få hjelpen de trenger.

Barn og unge får ikke nok muligheter til å lære gjennom praktisk arbeid, lek og bevegelse. For de yngste barna er overgangen fra full fart i barnehagen til mye stillesitting på skolen for brå. Skoledagen må derfor bli mer variert. Det er også viktig for å redusere de store kjønnsforskjellene i skolen, der mange gutter sliter med å tilpasse seg skolen. Barn og unge lærer best når de får bruke både hode og hender, prøve selv og bevege seg, og skolen må utfordre elevene til å være kreative og bruke praktiske ferdigheter gjennom dagen. Arbeiderpartiet har fått gjennomslag i Stortinget for én times fysisk aktivitet daglig for elevene i grunnskolen.

Arbeiderpartiet vil ha en helsefremmende skole fordi det er en avgjørende del av å gi alle barn like muligheter i livet. I barnehage og skole har vi en unik mulighet til å gi alle barn kunnskap om hvordan de kan ta vare på både sin egen og andres fysiske og psykiske helse, og til å la alle barn bli trygge på fellesskapet ved å lære gode sosiale ferdigheter og om grunnleggende normer og forventninger i samfunnet vårt.

15. De yngste elevene skal få lære mer gjennom lek

Arbeiderpartiet vil ha mer læring gjennom lek for de yngste elevene. Lek er barns motor for læring. Etter innføringen av seksårsreformen er ikke løftene om å fylle det første skoleåret med det beste fra barnehage og skole fulgt opp. Vi vil innføre en ordning som gir skolene midler til å tilpasse klasserom, kjøpe utstyr og bidra til kompetanseheving for lærere.

16. Elevene skal ha mer praktisk læring i grunnskolen

Arbeiderpartiet vil ha mer praktisk læring i grunnskolen. Vi vil derfor bygge flere skoleverksteder og la skolene investere i moderne utstyr og materialer. Å få lære på mer praktiske og varierte måter, med en tettere kobling til arbeidslivet, vil gi mange elever mer motivasjon, lærelyst og kan i tillegg gi bedre dybdelæring.

17. Elever skal få sunn skolemat hver dag

Arbeiderpartiet vil innføre et sunt skolemåltid for alle barn som går på skole i Norge. En skolematordning med brød, frukt og melk i løpet av skolehverdagen er et effektivt grep for bedre læring og bedre folkehelse. Sunn skolemat gir bedre konsentrasjon, kan forbedre skoleresultatene og skaper fellesskap ved at alle elever samles rundt et felles måltid. Mat på skolen vil sørge for at alle barn får et ordentlig måltid om dagen, og dette vil utjevne sosiale helseforskjeller. Ordningen med skolemat skal ikke gå ut over lærernes tid til elevene, og den enkelte kommune skal ha frihet til å organisere tilbudet slik de selv ønsker.

18. Elever skal lære om livsmestring fra første skoleår

Arbeiderpartiet mener livsmestring på timeplanen må bety at barna allerede fra første klasse skal lære å håndtere stress, sosialt press og negative følelser, og bli utrustet med alderstilpassede verktøy for å ta godt vare på seg selv og andre. Stadig flere unge opplever psykiske helseplager. Det går utover livskvalitet og læring og kan utvikle seg til mer alvorlige lidelser. Den viktigste forebyggingen av helseproblemer er å gi barn og unge kunnskap om hvordan de tar vare på helsen sin, også psykisk helse. Livsmestring på timeplanen må også bety bedre seksualundervisning, med mer kunnskap om grensesetting, følelser, ansvar og kjønnsmangfold.

19. Elever skal møte mindre stress og press i skolen

Arbeiderpartiet vil fjerne unødvendig testing i skolen. Mange ungdommer oppgir skolestress som årsak til psykiske helseplager. Vi må sikre at skolehverdagen ikke bidrar til unødvendig stress og press i barn og unges hverdag. Det trengs mer kunnskap om skolestress i norsk skole, derfor vil Arbeiderpartiet nedsette et utvalg med bred representasjon for å gjennomgå den samlede bruken av testing, vurdering og andre rammevilkår i skolen.

20. Lekser

For Arbeiderpartiet er det viktig at vi har et samfunn og en skole som gir alle barn, uansett forutsetninger, de samme mulighetene til å lykkes i hverdagen og i framtiden. I dag er det mye som tyder på at flere barn opplever mer stress og press, både i og utenfor skolehverdagen. Presset kan gå utover deres motivasjon til skole, men også på deres fysiske og psykiske helse. Arbeiderpartiet mener at skolen skal være den fremste arenaen der barna våre opplever glede, mestringsfølelse og dannelse.

Dissens:

A - Skolelekser (Cecilie Knibe Kroglund, Kay Erling Ludvigsen, Marianne Sivertsen Næss, Kjell Neergaard, May Britt Lagesen, Jon Håkon Odd, Siv-Len Strandskog, Leon Bafondoko, Elise Bjørnebekk-Waagen, Kari Henriksen, Hoda Imad, Mimmi Kvisvik, Marta Hofsøy)

Arbeiderpartiet ser viktigheten av repetisjon og mengdetrening for å oppnå best mulig læring. Skolen har et særansvar for at elevene mestrer leksene som gis. Derfor mener vi at dagens ordning med hjemmelekser skal avvikles og gjøres om til skolelekser. På den måten får alle elever muligheten til å få den samme

gode hjelpen av dyktige pedagoger, og være mindre avhengige av foreldrenes forutsetninger og utdanningsbakgrunn. Skole-hjem samarbeid skal vernes om og utvikles. Det kan handle om dialog, veiledning og informasjon.

B – Nasjonal veiledning for lekser (Usman Mushtaq, Martin Henriksen)
Arbeiderpartiet vil innføre retningslinjer for lekser som skal gi elever på alle trinn gode lekser i riktig omfang. Det skal også bidra til å dempe leksepresset, særlig for de yngste elevene. Vi vil i samarbeid med lærerne utarbeide en nasjonal veiledning for lekser, som klargjør hvilken type lekser som best gir økt mestring for eleven, hvor mye tid de skal forvente å bruke på leksene, og lekser som bidrar til et godt skole-hjem samarbeid. Formålet med retningslinjer skal være at lekser gis på en gjennomtenkt måte og støtter opp om god læring. Skolen har ansvar for at elevene mestrer leksene som gis, og at tidsbruken til lekser står i samsvar med elevens alder. Skolene må ha fleksibilitet innenfor retningslinjene.

21. Et lag rundt eleven – flere yrkesgrupper inn i skolen

Arbeiderpartiet vil at alle elever skal møtes av gode lærere med god tid. For å sikre alle elever et godt og inkluderende læringsmiljø, og for å avlaste lærerne må laget rundt eleven også bestå av andre yrkesgrupper. Særlig viktig er det at alle skoler har fagfolk med kompetanse til å arbeide særlig med et godt psykososialt læringsmiljø.

22. Kvalitetskrav til spesialundervisning

Arbeiderpartiet vil beholde retten til spesialundervisning og lovfeste krav om at spesialundervisning skal gis av ansatte med relevant pedagogisk og faglig utdanning. Vi vil styrke tidlig innsats og tilpasset opplæring for å gi flere elever tidlig og rask oppfølging. Høy kvalitet på spesialundervisningen er avgjørende viktig for å gi elevene god opplæring og et best mulig utgangspunkt videre i livet.

Arbeiderpartiet vil ha en fellesskole der barn og unge med funksjonsnedsettelser og særskilte behov inkluderes i det sosiale fellesskapet og i klasserommet. En inkluderende skole er viktig for et inkluderende samfunn, for at barn lærer at funksjonsnedsettelser og forskjeller ikke er til hinder for deltakelse. En inkluderende skole gir også bedre læring for alle, også de med spesielle behov.

FAKTA - spesialundervisning
Spesialundervisning skal være den ekstra gode tilpassingen for elever som trenger mer enn god tilpassing av vanlig undervisning. 6 av 10 elever tas ut av klasserommet for å få spesialundervisning og for mange er kvaliteten på tilbudet de får alt for dårlig.

Det er lovfestet at skolebygg og læremidler skal være universelt utformet, slik at de er tilgjengelige for elever med funksjonsnedsettelser. Likevel oppfyller ikke 8 av 10 skoler kravene og mange elever med funksjonsnedsettelser opplever at læremidlene de trenger ikke er klar til skolestart.

23. Elever skal få en bedre skolehelsetjeneste

Arbeiderpartiet vil bedre skolehelsetjenesten gjennom å øke antall helsesykepleiere og innføre en nasjonal bemanningsnorm som sikrer barn og unge ved alle skoler et tilbud som er tilgjengelig når de trenger det. Altfor mange barn og unge får ikke

riktig hjelp på et tidlig tidspunkt. En overbelastet skolehelsetjeneste og en stram kommuneøkonomi fører til at barn og unge for ofte møter en stengt dør.

Det er behov for mer tverrfaglig kompetanse i skolehelsetjenesten. For å forebygge psykisk uhelse må barn og unge få hjelp og veiledning tidlig når problemene oppstår. Gjennom skolehelsetjenesten bør elevene få møte bred faglig kompetanse blant helse- og sosialfaglig personell, i tillegg til helsesykepleier. Samarbeidet med BUP, kommunen og fastlegene må styrkes, og skolehelsetjenesten bør få henvisningskompetanse til BUP. For å gi barn og unge raskt hjelp må BUP ambulere på skolene. For å gjøre tilbudet attraktivt for alle, vil Arbeiderpartiet ha flere mannlige helsesykepleiere.

Arbeiderpartiet vil fremskynde utviklingen av en digital ungdomshelsetjeneste, som kobler lavterskel helsetjenester med gode og alderstilpassede nettløsninger. Helsestasjoner og skolehelsetjenestene må inngå i en større digital ungdomshelsesatsning, der det legges til rette for informasjonstilbud, spørretjenester og konfidensielle konsultasjoner med helsepersonell.

Aktivitetsskole – skolefritid med innhold og kvalitet

Barn tilbringer opp mot halve tiden de er på skolen, på aktivitetsskole (AKS) eller skolefritidsordning (SFO). God kvalitet i tilbudet barn får etter skoletid er viktig for å legge til rette for god læring, trygghet og trivsel. Det er store forskjeller på kvalitet, innhold og pris mellom kommunene. Mens noen barn får tilbud om spennende og lærerike aktiviteter, god mat, kulturskoletilbud og idrett, møter andre barn en slags oppbevaringsordning uten plan og med lite innhold.

Alle barn fortjener en aktivitetsskole de gleder seg til. Arbeiderpartiet vil ha en kvalitetsreform for hverdagen til de yngste skolebarna og innføre aktivitetsskole over hele landet. Å gå fra SFO til aktivitetsskole (AKS) betyr at det skal stilles nasjonale krav til kvalitet og innhold, pris og samarbeid med skole. I AKS skal barn få tilbud om organiserte aktiviteter, fritidstilbud, kulturskoletime og leksehjelp, men fremdeles ha muligheten til fri lek. Det må stilles tydelige krav om tett samarbeid mellom skole og AKS, slik at aktiviteter i AKS kan støtte opp om det som skjer i skoledagen og for å gi elever med behov bedre oppfølging gjennom hele dagen. Da må det også satses på kompetanseheving for ansatte i aktivitetsskolen.

FAKTA – deltakelse AKS
I dag er det 100.000 barn som ikke går i SFO eller Aktivitetsskole. Mange velger bort SFO fordi familien ikke har råd. Det er store forskjeller i pris på en SFO-plass. Mens det i noen kommuner koster 600 kroner i måneden for en fulltidsplass, må foreldre i andre kommuner betale 3000 kroner i måneden.

24. Gratis aktivitetsskole

Arbeiderpartiet vil gi alle elever i 1.-4. klasse gratis halvdagsplass i aktivitetsskolen, der én time hver dag *kan* legges midt på dagen for å gi de yngste et skikkelig avbrekk i skoledagen med tid til fysisk aktivitet, kulturaktiviteter og fri lek, organisert av ansatte på AKS. Aktivitetsskolen er en viktig arena for lek, læring og vennskap gjennom andre aktiviteter enn i klasserommet. Med 10 timer gratis aktivitetsskole i uken gir vi alle barn mulighet til å delta i fellesskapet etter skoletid.

25. Gi barn med funksjonsnedsettelser gratis aktivitetsskole hele skoleløpet

Arbeiderpartiet vil gi elever med funksjonsnedsettelser tilbud om gratis aktivitetsskoletilbud tilpasset alder og behov i ungdomskolen og videregående skole.

En videregående skole for alle

Hver fjerde elev gjennomfører ikke videregående opplæring på normert tid. Det er 15.000 unge hvert år. Dersom man ikke lærer å lese, skrive og regne skikkelig i løpet av de første skoleårene, er det vanskelig å henge med videre i skoleløpet. For en del av ungdommene som slutter i videregående skole, har sykdom, mobbing, rus og vanskelige forhold hjemme gjort det problematisk å følge opp skolen.

Kravene til kompetanse i arbeidslivet øker. Det er vanskeligere å få arbeid uten videregående utdanning. Det må gis flere muligheter, bedre oppfølging og tilpasning under og etter videregående opplæring. Vi trenger alle ungdommene våre, både i skolen og i arbeidslivet.

26. Gi elever i videregående rett til å fortsette i samme klasse

Arbeiderpartiet vil at elever i videregående opplæring som hovedregel skal ha rett til å gå hele den skolebaserte delen av opplæringen ved samme skole. I praksis betyr det å gi elever fortrinnsrett til å fortsette på samme skole ved opptak til Vg2 og Vg3, dersom tilbudet finnes ved skolen. I fylker med karakterbasert konkurranse om skoleplasser risikerer ungdom å miste skoleplassen hvert år, det bidrar til unødvendig usikkerhet og belastning for mange ungdommer.

Det må tas hensyn til at mange yrkesfaglige utdanningsprogram fordeler ansvaret for små programområder mellom seg innad i et fylke, her må elevene fremdeles ha like muligheter til å velge uavhengig av om de velger et programområde ved samme skole. I fylker der mange elever må flytte for å ta videregående opplæring finnes det skoler som kun tilbyr Vg1 for at elevene skal kunne bo nærmere eller lenger hjemme, en rett til å fortsette ved samme skole bør ikke gå utover slike muligheter for god tilpassing eller videre valgmuligheter for denne gruppen elever.

27. Et skoleløfte til barn som får hjelp av barnevernet

Arbeiderpartiet vil gi ungdom som har vært i kontakt med barnevernet, rett til dedikert, tett og tilpasset oppfølging, slik de for eksempel får i skolelosprosjektet. Ordningen bør innføres over hele landet dersom evalueringen er gode, og det bør vurderes om tilbudet også skal gis andre grupper ungdom som trenger nødvendig støtte for å gjennomføre opplæringen.

FAKTA – gjennomføring
Hvert tiende barn er i kontakt med barnevernet i løpet av oppveksten, flertallet gjennomfører ikke videregående. Kun 4 av 10 har fullført opplæringen etter fem år.

28. Gi ungdom en ny sjanse etter frafall

Arbeiderpartiet vil opprette kvalifikasjonssentre for ungdom som har falt ut av videregående opplæring og har behov for en annen type tilbud. Her bør den brede kompetansen Opplæringstjenesten, NAV og videregående skoler har tas i bruk, for å

gi ungdom en ny og bedre sjanse til å fullføre utdanningen sin eller andre formelle kvalifikasjoner.

FAKTA – unge uføre
Siden 2013 har det blitt over 7000 flere unge uføre i Norge. En av årsakene er at vi ikke klarer å gi ungdom som faller ut av videregående, en ny og bedre tilpasset sjanse til å oppleve mestring og oppnå vitnemål, fagbrev eller annet kompetansebevis.

29. Gi ungdom med behov et ekstra startår i videregående

Arbeiderpartiet vil gi ungdom som trenger det mulighet til å søke et ekstra år med opplæring i videregående før de starter på et utdanningsprogram. Tilbudet skal gi ungdom som ikke har faglig grunnlag for videregående opplæring, ikke er motivert eller vet hva de skal velge, mulighet til å få tett faglig oppfølging, prøve ut mulighetene videre og bli motivert for videre læring. I dag finnes det få organiserte tilbud for ungdom som ikke er klar for å begynne på videregående til å bli bedre forberedt.

FAKTA – ungdom uten grunnskolepoeng
Nesten alle ungdommer begynner i dag rett på videregående etter ungdomsskolen, også mange av dem som så vidt består ungdomsskolen, ikke er motivert eller vet hva de vil videre. I fjor gikk 3200 elever ut av ungdomsskolen med 0 grunnskolepoeng, og ytterligere 1500 fikk under 25 grunnskolepoeng. Svært få av dem har grunnlaget de trenger for å klare seg i videregående opplæring, og kun 3 av 10 fullfører videregående.

En bedre fritid for alle

Fritiden er en stor del av barns liv. De fleste barn og unge opplever mestring og fellesskap når de er sammen med venner eller deltar i aktiviteter etter skoletid. Barn er forskjellige, og frivilligheten gjør en stor jobb for å tilby ulike aktiviteter og møteplasser for at alle skal kunne finne noe de føler seg hjemme i. Ikke alle har de samme mulighetene. Noen opplever at det ikke finnes tilbud som treffer i lokalmiljøet, mens andre stenges ute fordi foreldrene ikke har råd til å betale for fritidsaktiviteter som blir stadig dyrere.

Idrett og kulturskole er fritidsaktivitetene med størst sosial skjevhet i rekrutteringen - avgifter, kontingenter, reiser og dyrt utstyr gjør prisen for at barna skal få delta for høy for mange familier. Når mange barn og unge ikke er med på fritidsaktiviteter forsterker det sosiale forskjeller og vi mister viktige arenaer for integrering og inkludering.

Tidsklemma er en stor utfordring for mange familier. Organiseringen av barns fritid er ikke nødvendigvis tilpasset et samfunn der begge foreldre er i arbeid. Elever slutter ofte på skolen to-tre timer før foreldre er ferdig på jobb. Likevel begynner de fleste fritidsaktiviteter tidligst klokken 16. Det gir familier mindre tid sammen og mye unødvendig stress for å rekke fotballtreningen eller korpsøvelsen.

Arbeiderpartiet vil derfor ha et løft for å sikre alle barn og unge like muligheter til en god fritid – både de som ønsker å delta i aktiviteter, og de som ikke finner seg til rette i idretten eller andre organiserte tilbud.

30. Fritidsreform - fritidsaktiviteter på skolen etter skoletid

Arbeiderpartiet vil arbeide for en fritidsreform som legger til rette for at flere fritidsaktiviteter kan gjennomføres på skolen, rett etter skoledagen er over. Dette vil gi alle som har lyst, en mulighet til en meningsfull fritid, og det vil gi familiene mer tid sammen i hverdagen. Det offentlige må bidra med lønnsmidler til å lønne kvalifiserte trenere, instruktører og aktivitetsledere.

En fritidsreform må utformes sammen med frivillig sektor. Kommuner og skoler må sammen med idrettslag, kulturaktiviteter som kulturskole og andre fritidstilbud finne gode lokale løsninger på hvordan dette iverksettes lokalt.

31. Utstyrsbibliotek i alle kommuner

Arbeiderpartiet vil vi ha utstyrsbibliotek i alle kommuner fordi vi mener at barn og unge skal ha tilgang på moderne sports- og fritidsutstyr uten at de skal måtte kjøpe det selv. Vi ønsker å begrense utstyrsgaloppen blant barn og unge, og gode låneordninger vil bidra til mindre press. Utstyrsbibliotekene kan fungere på samme måte som folkebibliotekene og gjerne knyttes til disse. Det må være åpningstider som gjør at ungdom og familier har mulighet til å besøke dem.

32. Aktivitetskort for alle barn

Arbeiderpartiet vil innføre et aktivitetskort som gir barn og unge billigere tilgang til delta på faste fritidsaktiviteter i hverdagen og kulturopplevelser. Alle familier skal ha

mulighet til å kjøpe rabatterte aktivitetskort til sine barn og familier med lav inntekt skal kunne få kortet gratis og uten byråkrati.

33. Flere lavterskeltilbud

Arbeiderpartiet mener at idrettsklubber med lavterskeltilbud som inkluderer også dem som ikke har mulighet til å betale treningsavgift, må prioriteres når tiden på baner og idrettsanlegg skal fordeles.

34. Ta uorganisert fritid på alvor

Arbeiderpartiet mener at kommunene i samråd med barn og ungdom må legge til rette for åpne møteplasser, slik at alle som ikke finner seg til rette i organiserte tilbud, kan finne fellesskap andre steder. Slike møteplasser kan være en åpen fritidsordning på skolen etter skoletid, med tilbud om leksehjelp, samtaler og samvær. Arbeiderpartiet vil at alle kommuner skal prioritere gratis lokaler til åpne aktivitetstilbud for ungdom.

35. Fritid for alle barn

Arbeiderpartiet vil styrke og utvide ordningen med aktivitetsguider for å sikre at fritidstilbud er tilgjengelige for alle barn og unge. Ordningen bør utvides slik at den kan gjelde for alle typer fritidstilbud.

FAKTA - Aktivitetsguider
Aktivitetsguider skal hjelpe barn og familier med å finne aktivitetstilbud som passer, gi familien informasjon slik at det oppleves trygt å sende barna avgårde og følge barna ved behov.

I dag er det hovedsakelig idrettsrådene i kommunene som har aktivitetsguider. Tilbudene rettes særlig mot familier med i grupper med lav deltakelse.

36. Stoppe mobbingen også i fritida

Arbeiderpartiet vil gi voksne ledere på fritidsaktiviteter tilbud om kurs i å forebygge, oppdage og stoppe mobbing. Barn utsettes også for mobbing i fritiden. Mobbing kan være vanskelig å oppdage, og enda vanskeligere å ta tak i hvis voksne på fritidsaktiviteter ikke har kunnskap om hvordan. Vi foreslår å opprette merkeordningen «trygg fritid» for å synliggjøre fritidsaktiviteter som arbeider systematisk mot mobbing og skape bevissthet rundt arbeidet.

37. Kulturskole til alle

Arbeiderpartiet vil gjeninnføre tilbudet om en kulturskoletime i skoletiden. Vi ønsker en sterkere statlig og kommunal satsing på kulturskolene. Å styrke det lokale kulturlivet, den frivillige innsatsen og samarbeidet mellom profesjonelle og frivillige aktører vil bidra til et mer likeverdig tilbud i små og store lokalsamfunn.

Demokrati og deltagelse

Arbeiderpartiet vil utvide våre yngste sitt demokratiske medborgerskap. Involvering og medvirkning gir politiske beslutninger som tar bedre hensyn til barn og unges behov og interesser. Det gir også praktisk øvelse i demokrati og positive erfaringer med deltakelse i meningsdannelse og beslutningsprosesser.

I dag bruker så godt som alle 13-åringer i Norge sosiale medier. Barn må lære å sette grenser, håndtere vanskelige situasjoner og forstå hva som er farlig og ulovlig. De må lære at de er ansvarlige for det de ytrer på nettet, og å behandle andre skikkelig. Når grensene mellom nyheter og sosiale medier og sanne og falske nyheter blir utydelige, er det viktig for samfunnsdebatten og demokratiet at barn og unge lærer å være kritisk til hvor det de leser egentlig kommer fra.

38. Bekjempe digitale klasseskiller

Arbeiderpartiet vil bekjempe det digitale klasseskille gjennom å satse på utvikling av digitale læremidler og digital infrastruktur i skolen. De fleste familier har internett, datamaskin eller nettbrett, men det er noen barn som ikke har tilgang til digitale verktøy hjemme.

39. Trygge barn på nett

Arbeiderpartiet vil at barnehage og skole skal lære barn og unge trygg, ansvarlig og kritisk bruk av sosiale medier og digitale verktøy. De må lære å respektere andres privatliv, lover og regler og oppmuntres til en inkluderende og demokratisk debatt også på nett. Arbeiderpartiet vil styrke pressestøtten til journalistisk produksjon og formidling av nyheter, aktualitetsstoff og samfunnsdebatt spesielt rettet mot barn og unge.

40. Sikre ungdom reell medvirkning

Arbeiderpartiet vil etablere nasjonale, lovfastsatte retningslinjer for kommunale medvirkningsorgan for ungdom.

FAKTA - ungdomsråd
Ungdomsråd, eller annet medvirkningsorgan for ungdom, er lovfestet fra juni 2018, i ny kommunelov.

Et barnevern med barnets beste i sentrum

Arbeiderpartiet vil ha et barnevern som har barnets beste i sentrum og som tar barn på alvor. Barn i barnevernet og deres familier skal møte ansatte som bryr seg, vil dem vel og har rett kompetanse. Relevant kompetanse og kvalitet i alle ledd av barnevernet er viktig for at barn og foreldre skal oppleve seg trygge i møte med barnevernet og stole på at rettssikkerheten deres ivaretas.
Barn og familiene deres må alltid få være aktører i saker som angår dem.

Barnevernet skal samarbeide til barnets beste og verne barn som trenger det. Foreldre som trenger det, skal få hjelp til å være foreldre, og barnevernet skal bidra til at nettverket til barn stiller opp når barn ikke kan ivaretas av foreldrene. Et godt barnevern skal bygge på barns rettigheter i barnekonvensjonen og grunnloven.

41. **Krav om nok voksne og riktig kompetanse i barnevernet**
    Arbeiderpartiet vil innføre bemanningsnorm og kompetansekrav i barnevernet. Barnevernet skal ha tverrfaglig kompetanse tilpasset barn og familiers behov.

42. **Innføre autorisasjonsordning**
    Arbeiderpartiet vil innføre en egen autorisasjonsordning for barnevernspedagoger og sosionomer.

43. **Ettervern som sikrer en god overgang til voksenlivet.**
    Arbeiderpartiet vil lovfeste retten til ettervern frem til og med fylte 25 år. I dag har ikke ungdom i barnevernet tydelig rett på ettervern, men en mulighet for hjelp til 23 år, noe de færreste mottar. De fleste unge trenger noen å støtte seg på også de første årene i voksenlivet, også ungdom som har mottatt tiltak fra barnevernet.

44. **Styrke kunnskapsgrunnlaget for barnevernet**
    Arbeiderpartiet vil at profesjonsutdanningene og forskningsinnsatsen i barnevernet skal styrkes. Utdanning og praksis i barnevernet skal være forskningsbasert og ivareta praksisfeltets behov. Utdanningene må gi grunnlag for forskerkompetanse.

Fagfolk med nok tid og riktig kompetanse

Barn er avhengig av at alle ansatte de møter i sin hverdag, har tid, kompetanse og tillit til å ta tak i problemer og sørge for rask oppfølging og hjelp. I møte med ansatte i barnehage, skole, helsestasjon eller barnevern skal barn oppleve at de får den oppfølgingen de trenger, og at det blir sett og verdsatt.

Ingen barn skal i møte med det offentlige oppleve å falle mellom flere stoler. Det er dessverre mange eksempler på manglende utveksling av informasjon og koordinering mellom hjelpeinstanser i kommuner og mellom kommuner og spesialisthelsetjenesten. Når det offentlige ikke snakker sammen, får barn et dårligere tilbud, og det kan være en belastning i en sårbar situasjon.

Å oppleve overgrep, omsorgssvikt eller å vokse opp i et hjem preget av vold, rus eller utrygghet kan gi barn og unge skader for resten av livet. Vi har som fellesskap et ansvar for at ingen barn skal måtte tåle slike belastninger i oppveksten. Alle fagfolk som møter barn og unge må ha kompetanse i å oppdage når barn og familier ikke har det bra. Regelverket må la fagfolk samarbeide til barns beste og gi en tydelig plikt til å gripe inn ved mistanke om at barn ikke har det bra. Prinsippet om tidlig innsats må også gjelde familier som av ulike grunner har det vanskelig, både når det gjelder forebygging og å gripe tidlig inn for barna.

45. Én dør inn – gi barn rett til veiledning, koordinering og et tilpasset tilbud

Arbeiderpartiet vil lovfeste barn og unges rett til et helhetlig, samordnet og koordinert tjenestetilbud. Vi vil gi barn og unge rett til en fast kontaktperson som har ansvar for koordineringen, og alle virksomheter som følger opp barn og unge må ha en plikt til å samarbeide.

Retten til samordna tjenester må gjelde dersom man mottar mer enn én tjeneste og omfatte alle velferdstjenester som følger opp barn og unges utfordringer, som helse- og omsorgstjenester, PP-tjenesten og spesialundervisning i barnehage og skole, barnevern, NAV, familievernkontor, flyktningtjeneste, krisesenter eller andre tiltak.

Barn og unge må oppleve at de får den hjelpen de trenger, uavhengig av tjenesten de henvender seg til. Arbeiderpartiet vil gi barn og unge rett til veiledning om hvilke rettigheter, krav og tilbud de har til oppfølging og hjelp. Alle offentlige tjenester som møter barn og familier skal ha plikt til å opplyse og veilede om rettigheter og andre velferdstilbud som barnet har krav på. Barn med funksjonsnedsettelser og andre barn som trenger langvarige tjenester, skal ved behov gis et særlig tilpasset tilbud om veiledning og koordinering av en rettighetskoordinator.

46. Regelverket må ikke stå i veien for at barn får hjelp

Arbeiderpartiet vil ha ett felles regelverk som sikrer at fagfolk som følger opp barn og unge har tydelig adgang- og felles retningslinjer for å dele informasjon og samarbeide når det er til barnets beste. Taushetsplikt, innsyn, regler og rutiner er viktig, men systemet kan også stå i veien for at det avdekkes at barn ikke har det bra og at de får hjelp. Godt samarbeid rundt barn er viktig for å avdekke

omsorgssvikt, men også for at barn skal få helhetlige og koordinerte tjenester eller oppleve gode overganger fra barnehage til skole og underveis i skoleløpet.

47. Tillit og faglighet

Arbeiderpartiet mener at barn og unge skal møte ansatte som har tillit til å ta faglige beslutninger, og kan bruke tiden sin på å gi rask oppfølging. Unødvendig byråkrati og overdreven bruk av rapportering går utover kvaliteten på oppfølgingen barn får, derfor vil vi gjennomføre en tillitsreform i offentlig sektor.

Arbeiderpartiet

Postboks 8743
Youngstorget 0028 Oslo

Tlf: 24 14 40 00
post@arbeiderpartiet.no

arbeiderpartiet.no